

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 4. De beneficiis collativis, electivis, & patronatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

conferatur *beneficium* communiter acceptum (juxta n. 152.) dicendum sit *manuale*, vel non manuale? *¶* cum in communiore, ac propria acceptione *beneficii*, hujus appellatione veniat solum intelligendum, quod & *in se* perpetuum est, & *in beneficiato* perpetuatur, ut dictum est n. 152. & tradit Sanchez l. 7. Decolog. c. 29. n. 106. & habetur in c. *Sanctorum*, dist. 70. c. *si gratiose* de Rescript, in 6. & ob id, quæ hoc non habent, non cadant sub regulam Cancellariæ de reservatione, sed nec sufficiant pro titulo mensæ ad Ordines recipiendos, ut diximus, hinc fit, nec pensionem Ecclesiasticam (quia cum Pensionario extinguitur) nec Vicariam Episcopi, vel Parochi (quia nec de se perpetua est, nec confertur institutione) nec illud demum beneficium Ecclesiasticum communiter acceptum; qui in beneficiato tali non perpetuatur.

§. 4.

De beneficiis collativis, electivis, & patronatis.

243 **B**eneficium *collativum* est, quod absolute, & liberâ voluntate Superioris confertur, & ideo etiam vocari solet beneficium *liberum*, circa quod notandum. 1. Si qui sic eligerent, ut illorum electio simul esset *collatio*, tale beneficium potius dici *collativum* juxta Garciam p. 1. de *benefic. c. 6. n. 14.* & in dubio nunquam præsumi electivum, vel mixtum quia illud est qualitas beneficii non propria, sed extrinseca, & provisioni Episcoporum liberæ derogat.

244 *Not. 2.* Per collationem beneficii, nondum acceptatam, Collatoro dari jus *ad beneficium*, seu jus ad rem, ex c. *si tibi absenti* 17. de *præbend. in 6.* Nam factâ semel collatione, Collator de jure retrocedere non potest, sed expectare debet acceptationem Collatarii infra terminum ad consentiendum præfixum; sic enim cit. c. loquitur Bonifacius VIII. *Si tibi absenti, per tuum Episcopum conferratur beneficium, licet per collationem hujusmodi (donec eam ratam habueris) jus*

in ipso beneficio (ut tuum dici valeat) non acquiras: Ipse tamen Episcopus vel quicumque alius, de ipso beneficio (nisi consentire recuset) in personam alterius ordinare nequibit. Quod, si fecerit, ejus ordinatio facta de beneficio non libero, viribus non subsistet. Sed si Episcopus (notificata tibi collatione) ad consentiendum terminum competentem assignet, nisi consenseris, poterit eo lapsò beneficium liberè (cui viderit expedire) conferre. Antequam tamen ipsum contulerit, tuum poteris (non obstante, quod lapsus sit terminus) præstare consensum, & ex tunc ipso non poterit aliter ordinari.

Ex hoc textu sequitur præterea, per 245 collationem absolute factam, & acceptatam, in beneficio acquiri jus *in re*, seu reale, sic, ut Collatarius illud *suum esse*, dicere jure possit, etiam ante adeptam possessionem, cum textus id neget solum, *antequam Collatarius collationem ratam habeat*; sic Rebuffus in *Regul. de non tollendo jure quæsto, gloss. 6. n. 38.* Sequitur in Spiritualibus, ex solo titulo (ut collatione beneficii acceptatâ) etiam ante traditionem, dominium transferri, sic Barbof. in *cit. c. 17. n. 38.* & quoniam Collatarius, post collationem beneficii acceptatam, habet jus *in re*, cum titulo beneficii, propriâ auctoritate poterit vacantem ejus possessionem apprehendere, sine alio Superioris, vel Judicis Decreto, quia, non tam suâ, quam conferentis auctoritate, hoc facit; *nisi investitura ad alium, sive ex consuetudine, vel secundum Canones spectet.*

Dices: Collatio beneficii censetur 246 donatio, c. *Consultationibus. 4.* De donationibus, ibi: *donationes vero, vel Concessiones Ecclesiarum &c.* Sed donatio, absenti facta, ante acceptationem, non sortitur effectum, & revocari potest, ex L. *absenti. §. si quis ff. de donationibus*, & L. *Qui absenti, ff. de acquirend. possessione*; ergo etiam collatio beneficii. *¶* cum distinctione: Collatio beneficii est donatio *ex parte donatarii*, seu Collatarii, C. est *simpliciter* donatio, tam ex parte Collatarii, quàm Conferentis, N. *ma. dist. min.* Sed donatio *simpliciter*, ante

ram, cujuscunque status ille sit, quod verum puto, si electus in Episcopum adhuc maneat substantialiter Religiosus, nono, hanc praxim eligendi Religiosos Mendicantes servandam esse, cum eliguntur ad Prælaturas *extra propriam religionem*, pat. exc. *quorundam*, ibi: *ad aliquam: extra administrationem sui Ordinis Prælaturam*, quæ clausula non habetur, quando in textu sermo est de electione *non Mendicantium*, sed solum dicitur: *ad prælaturas quaslibet de se factis*, & ideo forma eligendi præscripta in c. *quorundam* pro electione *non Mendicantium*, servanda est, sive ad Prælaturas *extra*, sive *intra* suum ordinem facienda sit; cum hæc plus dignitatis, & communiter opes mundanas annexas habeant, quibus carent Prælaturæ *Mendicantium*, ita Sanchez *cit. n. 29*, probabile tamen est, posse, ac debere intelligi de electione ad Prælaturas solum *extra Ordinem*. Nam licet dicatur: *ad Prælaturas quaslibet de factis*, intelligitur tamen de his, de quibus sermo est in proœmio dictæ constitutionis: at ibi sermo est de illis Prælaturis, quarum acquisitione contingeret, illos immemores suæ professionis, prætereundere honores, divitias, & delicias, quæ per religionis ingressum spreverunt. Deinde textus loquitur de Prælaturis, exigentibus in electo, ante consensum licentiam sui Superioris regularis, hæc autem ad Prælaturas proprii Ordinis non requiritur; Sic Castropalaus *cit. n. 7*. Nec obstat, quod in c. *quorundam*, quando agitur de electione non Mendicantium, dicatur: *vocationibus à minori parte numeris*; ex quo aliqui arguunt, ergo sufficit eos vocari à parte dimidia, seu mediétate electorum; ergo non requiritur major eorum pars. Nam & cum Castropal. *cit. n. 2*. illius verbis hoc ipso tacite insinuari, quod fieri debeat à *majori parte*, juxta c. *quia propter*, quod non esset electio *Canonica*: Cæterum advertendum, dictum Capitulum non extendi ad electionem beneficium curatorum, jurisdictione carentium; Sanchez *cit. n. 56*. quia solum loquitur de *Prælaturis*; Parochi autem non sunt Prælati, cum inter hos, & Parochos distinguat ipsum jus in Clem. *dudum V. ab olim*, de sepultur: *decimò* cum c. *quorundam* solum

agat de electione *Mendicantium*, videri à contrario sensu, Mendicantes posse eligi, sive postulari ad aliquam dignitatem *extra suum Ordinem*, si electio, postulatio, provisio fiat in concordia; sed hodie etiam hoc prohibitum est per Extray. Joan. 22. quæ incipit, *Calumniis*, (quam tamen in corpore Juris Canonici non reperio) testatur Francus *n. 2. Undecimò*, electionem tunc censerit factam *in discordia*, juxta *Gloss. in dict. c. quorundam*, sive duæ, sive plures celebratæ sint electiones, sive una tantum, *quando facta est aliis contradicentibus*. Præter hæc observandum, in beneficiis *electivis tantum*, necessariam esse confirmationem electo, faciendam à superiore, qui, si electus idoneus est, eum sine injuriâ electi, & eligentium rejicere non potest, sed confirmare tenetur, quamvis in quibusdam locis (ut notat Suarez *tom. 4. de Relig. l. 2. c. 5.*) usu receptum sit, ut Prælati Ecclesiastici, & Regulares, à Capitulo electi, quamprimum electionem acceptant; omne jus consequantur, nullâ Superioris expectatâ confirmatione. Cæterum, quando Ecclesia pluribus subjecta est, ad proximum Superiorem confirmatio spectat; Abbates igitur, & Præpositi, non exempti, ab Episcopo confirmandi sunt, electus intra tres Menses, quorum initium sit à die acceptationis, seu consensus, confirmationem petere debet, aliàs electio irrita censebitur. Sed de his *V. l. 1. tit. 6.*

Beneficium *Patronatum* dicitur, 254 quod est de Jure Patronatus, hoc est, quod à Superiore legitimo confertur, non ex libitu, sed nominante, præsentante, vel designante Patrono. Sicut autem electus, *confirmari*, sic præsentatus, *insitui* debet, ut ille in beneficio *electivo*, iste, *in patronato*, jus obtineat. Aliqui beneficium patronatum, vocant *mixtum*; quod conferatur Patrono *præsentante*, vel nominante, & fiat Superioris *institutione*, seu, quod ab Ordinario provideatur non liberè, sed ad præsentationem Patroni, vel alterius existentis in quasi possessione juris præsentandi. Beneficium patronatum aliud est de Jure Patronatus *Ecclesiastici*, aliud de Jure Patronatus *Laici*, aliud de Jure Patronatus *mixti*. Jus Patronatus Ecclesiasticum est, quod competit alicui Collegio Eccle-

Ecclesiastico, Capitulo, vel Clerico, ratione Ecclesiæ, aut quia beneficium tale fundatum, vel dotatum est de bonis Ecclesiæ, aut quia illi Ecclesiæ à Laico donatur; ita Vivianus de *Jure Patron.* l. 1. c. 1. n. 144. Jus Patronatus laicale est, quod competit Laico, ex fundatione, constructione, seu dotatione Ecclesiæ cum consensu dioecesani: Jus Patronatus mixtum est, quod ex Patronis Ecclesiasticis & Laicis coalescit, sic Castropalaus *iv. 13. D. 2. p. 2. n. 2.* ex quo colliges, ad dijudicandum, *qualesit Jus Patronatus?* non esse considerandum, *quis possideat?* sed, *quoritulo?* sed de his ex professo agimus infra tit 38. de Jure Patronatus.

§. 5.

De Præstimonis, Præceptoris, Assis, seu Mansionariis & Portionariis.

255 **Q**UAMVIS *Præstimonium*, absolute loquendo, sit portio ex beneficiorum proventibus detracta in perpetuum (quo distinguitur à pensionibus; nam hæ sunt vitalitiæ, seu concessæ ad tempus) ex fine tamen, in quem ordinatur, distinctionem subit. Nam *Præstimonium* aliud institutum est tanquam merces, & procerium, ut conferatur studentibus, aut militantibus pro defensione Ecclesiæ, absque alio spirituali onere: aliud, ut detur Clericis, cum onere recitandi officium divinum; sic Pereyra in *Elucidario* n. 1288. Si *Præstimonium* sumatur pro subsidio vitæ, dari solito de proventibus Ecclesiæ Clericis, aut Canonicis in Ecclesiis Cathedralibus, habentibus dignitatem, nisi detur in titulum, beneficium non est, secus, si detur in titulum. Nam sic inter beneficia numeratur teste Azor *p. 2. l. 3. c. 14. cit. q. 1. §. verumtamen* in c. *quoniam de concess. præbendæ* in 6. ubi addit, habentes *Præstimonium*, seu tale subsidium vitæ, eo titulo teneri ad horas, & sic *Præstimonium* numeratur inter beneficia simplicia, cum de se nullam habeat, qualitatem juris, de qua n. 259. & habentes ejusmodi *præstimonia*, quæ verè sint beneficia, ab onere & obligatione residendi, sunt immunes, ac liberi 1. quia sic usu & consuetudine est re-

ceptum, ut docet Abbas apud Azor *cit. q. 3.* Deinde, quia verum non est, omnino beneficio, jure communi, esse impositum onus residendi. Nam c. *fin. de Clericis non residentibus*, & alibi passim, dici solet, beneficia *quædam* esse, quæ residentiam exigant; *quædam, quæ non*, deinde esto, foret de jure communi, consuetudo tamen est contraria, sic Azor *c. 9. q. 2.*

Cum autem Concilium Tridentinum *Sess. 23. de reform. c. 17.* universaliter decreverit, ne duo beneficia, etiam simplicia uni Clerico conferantur, quando unum eorum ad vitam sufficit commodè sustentandam, sequitur, 1. quantum est vi Tridentini, duo, aut plura beneficia *præstimonialia*, aut unum cum alio dissimili simul obtineri, etiam Episcopi autoritate, & indulgentiâ non posse in eadem Ecclesia. 2. nec in diversis Ecclesiis, si unum sufficiat ad vitam honestè sustentandam. Coeterum ad titulum *præstimonii*, quod dari solet in *ritulum* Clericis, posse quem ad Sacros Ordines promoveri, docet cum aliis Barbof. in *Trid. Sess. 22. c. 2. n. 13.* & *Sess. 23. de reform. c. 8. n. 26.* sic enim illi provisum est de sustentatione ad dies vitæ.

Præceptoris est Officium Præceptoris 256 in Ordine religioso, pro quo notandum, in quibusdam Religiosorum Ordinibus (præsertim ad militandum, vel excipiendos hospitio peregrinos, vel curandos ægros, aut sustentandos egenos institutis) *administratores* domorum, prædiorum, annuorum reddituum, vel quorumlibet bonorum, ad ipsum religiosum Ordinem pertinentium, *Præceptores* vocari, qui sunt votis obstricti, & regulam sui Ordinis professi, & istorum administrationem seu Officium, *Præceptoriam* dici, de qua, si quæras, an ejusmodi *præceptoris* sit beneficium Ecclesiasticum? affirmat Azor *cit. p. 2. l. 3. c. 26. q. 9.* cum redditus jure suæ institutionis Canonice, propter suum officium, percipiant, de quibus arbitrato suo in honestos usus disponere possint, imò certam pensionem fructuum, juxta præscriptum regulæ, impendant: & quidem, si talis *præceptoris* conferatur in titulum, erit beneficium, non *manuale*; si solum ad tempus,